

Principärende

Vårdgarantin efterlevs inte för neuropsykiatriska utredningar

Patientnämndens förvaltning har under 2015 fått in ärenden gällande att vårdgarantin för neuropsykiatriska utredningar inte följs.

Ärende 1

En kvinna beskrev i en skrivelse till patientnämndens förvaltning att hon var frustrerad över att hennes elvaåriga son inte fick någon neuropsykiatrisk utredning. Enligt Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Norrtälje uppgick väntetiden till ett år.

Utredning

Patientnämndens förvaltning har utrett ärendet genom att inhämta yttrande från verksamhetschefen vid, psykiatri och habilitering, barn, ungdom och familj, TioHundra AB. I detta angavs att det är beklagligt att BUP befinner sig i en situation där neuropsykiatriska utredningar inte kan påbörjas inom vårdgarantins gräns. Man hade cirka 60 barn i kö för dessa utredningar och hinner endast påbörja mellan fem och sex varje månad. Alla patienter som inte kan få den behandling eller utredning som bedöms vara nödvändig inom vårdgarantins gräns informeras om valfriheten enligt patientlagen. BUP har varit i kontakt med vårdgarantikansliet och vårdgivarguiden för att få vägledning i hur man ska hantera den långa kön till neuropsykiatriska utredningar. Vårdgarantikansliet anser att det är BUP:s ansvar att hålla vårdgarantin och om inte detta går ska information om patientlagen och vårdgarantikansliet ges till patienten. BUP kan inte ansvara för att ha kunskap om väntetider vid andra mottagningar. Vid flera tillfällen har problemet med den långa kön påtalats för den lokala beställaren för sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Avdelningschefen för sjukvårds- och omsorgskontoret Norrtälje kommun har i yttrande angett att man delar och beklagar den frustration som kvinnan upplevt. I avtalet mellan Sjukvårds- och omsorgsnämnden och Vårdbolaget TioHundra AB finns inga begränsningar i det antal neuropsykiatriska utredningar som kan genomföras. Sjukvårds- och omsorgsnämnden är medveten om den rådande situationen med den långa väntetid till utredningar som BUP Norrtälje har i dagsläget och där vårdgarantin inte kunnat uppfyllas. Sjukvårds- och omsorgskontoret har en

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-15

PaN V 1504-02032-34
V 1510-05580-34 m fl

pågående dialog med TioHundra AB och har begärt en åtgärdsplan som beskriver hur TioHundra AB ska komma till rätta med köerna. En vårdgivare, som inte kan ge patienten vård inom vårdgarantins tidsgränser, är skyldig att informera patienten om detta samt hänvisa till en annan vårdgivare med kortare väntetid eller till landstingets vårdgarantikansli.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens vårdgarantikansli har i yttrande angett att TioHundra AB har ett eget beställansvar när det gäller BUP och att ansvaret för vårdgarantin ligger inom BUP-uppdraget. Det innebär att det är BUP, Norrtälje, som har ansvaret att flytta patienter till annan vårdgivare i de fall man inte kan hålla vårdgarantin.

Andra ärenden

Ett ärende (V 1502-00814-34) gällde en kvinna som remitterades till neuropsykiatriska enheten Psykiatri Södra Stockholm, Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) för att få en neuropsykiatrisk utredning.

I ett yttrande från enhetschef och medicinskt ansvarig överläkare neuropsykiatriska enheten Psykiatri Södra Stockholm beklagade man att väntetiden varit lång och att vårdgivaren inte klarat garantikravet på väntetid kortare än tre månader. Utredningsbehovet har varit stort och den psykiatriska kliniken hade tidigare möjlighet att anlita privat vårdgivare, vilket togs bort under hösten 2014.

En man har angett (V 1510-05580-34) att han sedan åtta månader stod i kö för en neuropsykiatrisk utredning vid psykiatricentrum Södertälje. De hade ingen som i dagsläget gjorde utredningar för dem. Eftersom han inte kunde få en diagnos utan utredning kunde han inte heller få nödvändig behandling.

I yttrande från chefsöverläkaren på Psykiatricentrum Södertälje framgick att mannen stod i kö för neuropsykiatrisk utredning, men att man hade väntetider och inte hade kunnat erbjuda en utredning. Det framkom inte när mannen kunde få sin utredning.

Ett annat ärende (V 1507-03979-64) har gällt Psykiatri Sydväst (SLSO) där vårdgarantin inte har kunnat hållas för neuropsykiatrisk utredning. Även i andra ärenden har patienter lyft svårigheten att få neuropsykiatriska utredningar inom vårdgarantin.

Regelverk

Enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska vårdgarantin bland annat innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får planerad

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-15

PaN V 1504-02032-34
V 1510-05580-34 m fl

vård (behandlingsgarantin). Av 3 h § framgår det att om landstinget inte uppfyller behandlingsgarantin ska landstinget se till att patienter får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten.

Utredningar ingår enligt lag inte i vårdgarantin/behandlingsgarantin. Inom Stockholms läns landsting (SLL) gäller dock vårdgarantin/behandlingsgarantin för dyslexiutredningar, minnesutredningar och neuropsykiatriska utredningar, till exempel för Aspergers syndrom och ADHD i enligt med beslut av Hälso- och sjukvårdsutskottet den 16 februari 2006.

Behandlingsgarantins tidsgränser innebär att inom 90 dagar efter att beslut om behandling eller annan åtgärd enligt specialistens bedömning fattats, ska patienten få behandling, om det inte finns några medicinska skäl att vänta.

På Vårdgivarguiden anges följande gällande om tidsgränserna inte kan hållas:

”En vårdgivare som inte kan ge patienten vård inom vårdgarantins tidsgränser är skyldig att informera patienten om detta samt att hänvisa henne eller honom till en annan vårdgivare med kortare väntetid eller till landstingets vårdgarantikansli ...

Om en verksamhet generellt inte kan ta emot patienter inom vårdgarantins gränser ska verksamhetschefen informera sin avtalshandläggare på Hälso- och sjukvårdförvaltningen om det.”

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen finner det allvarligt att landstinget inte kan leva upp till att vårdgarantin följs för neuropsykiatriska utredningar och att det är svårt för patienter att få korrekt information om vårdgarantin. Ärendet bör därför hanteras som principärende.

I det första ärendet gällande BUP Norrtälje anges att det i dag inte finns förutsättningar att leva upp till vårdgarantin. Patientnämndens förvaltning undrar vilka åtgärder som styrelsen för TioHundra AB och Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje kommun kommer att vidta för att kunna leva upp till vårdgarantin.

Om en vårdgivare inte kan leva upp till vårdgarantin är det viktigt att patienten får information hur denna ska göra för att kunna få vård inom vårdgarantin. I detta ärende har patienten blivit hänvisad av TioHundra AB

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-15

PaN V 1504-02032-34
V 1510-05580-34 m fl

till Sjukvårds- och omsorgskontoret Norrtälje kommun och vidare till Vårdgarantikansliet hos Hälso- och sjukvårdsförvaltningen som i sin tur har hänvisat tillbaka till vårdgivaren. Det måste säkerställas av samtliga aktörer att patienten får rätt information från början och inte hänvisas runt.

TioHundra AB har informerat om valfriheten i patientlagen och den information kan alltid ges, men ansvaret kan inte läggas på patienten att själv leta upp en annan vårdgivare som kan ge vård enligt vårdgarantin. Om landstinget inte uppfyller vårdgarantin ska landstinget se till att patienter får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten.

Eftersom det även i ytterligare ärenden till patientnämndens förvaltning även har framkommit att flera vårdenheter inom Stockholms läns sjukvårdsområde inte kan leva upp till vårdgarantin gällande neuropsykiatriska utredningar undrar patientnämndens förvaltning vilka åtgärder styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde respektive Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer att vidta för att man ska leva upp till denna vårdgaranti.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till att förbättra patientsäkerheten genom att patienter får de neuropsykiatriska utredningar som de har behov av inom vårdgarantin.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna förväntas medföra positiva konsekvenser för jämställd och jämlik vård genom att alla som har behov av neuropsykiatriska utredningar får det inom fastställd tidsram.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta att

- översända ärendets tjänsteutlåtande till styrelsen för TioHundra AB, Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje kommun, styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde samt Hälso- och sjukvårdsnämnden och begära skriftlig återföring senast den 30 maj 2016 avseende hur man ska kunna leva upp till vårdgarantin för neuropsykiatriska utredningar samt hur man säkerställer att patienter får korrekt information om vårdgarantin
- ge förvaltningen i uppdrag att översända ärendets tjänsteutlåtande till anmälarna i ärendena 1504-02032-34 och 1510-05580-34.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-15

PaN V 1504-02032-34
V 1510-05580-34 m fl

Eva Ljung
Förvaltningschef

